

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LAWRENCE, D.H.

Taina calului de lemn / D.H. Lawrence ; trad.:

Catinca Ralea. - București : Orizonturi, 2017

ISBN 978-973-736-365-7

I. Ralea, Catinca (trad.)

821.111

Corectori: Emilia Leancă

Rodica Chiriacescu

Tehnoredactor: Puiu Enache

Coperta: Puiu Enache

Editura ORIZONTURI – București
B-dul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.317.76.79, 0744.531.333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

D.H. LAWRENCE

TAINA CALULUI DE LEMN

Nuvele și povestiri

Traducere de CATINCA RALEA

Editura ORIZONTURI

Respede razele se furășau încet, în jurul peșterii. Pe măsură ce se făceau mai roșii, pătrundeau mai departe. Când soarele roșu va fi pe punctul să apună, își va reflecta din plin strălucirea prin coloana de gheăță și va pătrunde în scobitura peșterii, până în străfundurile ei.

Femeia își dădu seama ce așteptau oamenii. Chiar și cei care o țineau se întoreseră, iar ochii lor negri urmăreau soarele cu o nerăbdare nemaipomenită, cu venerație și cu sete. Ochii bătrânlui *cacic* erau ca niște oglinzi negre fixate asupra soarelui, de parcă ar fi fost lipsiți de lumină, cu toate că purtau un mesaj adresat în roșitei planete a iernii. Și ochii strălucitori ai tuturor preotilor erau atântăti asupra globului care apunea în tăcerea roșie și înghețată a după-amiezii de iarnă.

Erau îngrijorați, foarte îngrijorați, și îndărjiți. Doreau cu toată cruzimea un lucru și așteptau momentul împlinirii. Și cruzimea lor era gata să izbucnească într-o bucurie mystică, de triumf. Și totuși erau îngrijorați.

Numai ochii celui mai bătrân nu arătau îngrijorare. Urmăreau soarele, negri și ficși de parcă ar fi fost orbi, văzând dincolo de astru. Și în concentrarea lor neagră și pustie era putere, o putere cu totul străină și abstractă, dar care pătrundea până în inima pământului și-n inima soarelui. Într-o nemîșcare totală, pândeau momentul în care soarele roșu își va trimite razele prin coloana de gheăță. Și atunci bătrânlul va lovi, și va lovi în plin, săvârșind jertfa și dobândind puterea.

Supremația care se cuvine omului și care trece de la un neam la altul.

Sfârșit

CUPRINS

Taina calului de lemn	5
Un ghimpe în inimă	25
Al doilea pe listă	51
Umbra din grădina cu trandafiri.....	63
Prințesa	81
Două păsărele albastre	138
Soare	158
Asta nu	182
Mocasinii albaștri	212
Femeia care a plecat	236

TAINA CALULUI DE LEMN

A fost odată o femeie frumoasă, care pornise în viață având totul. Totul în afară de noroc. Se căsătorise din dragoste și dragostea se prefăcuse în cenușă. Avea copii frumoși, dar nu și-i dorise și nu era în stare să-i iubească. Iar copiii o priveau cu răceală, de parcă ar fi socotit-o vinovată. Și femeia se gândi că trebuie să fi avut niște păcate pe care ar fi bine să le ascundă. Dar ce păcate anume, nu știa nici ea. Și totuși, de câte ori îi erau copiii în preajmă, simțea că miezul inimii i se împietrește. Asta o necăjea și de aceea se purta, în felul ei, mai bland și avea mai multă grija de ei decât dacă i-ar fi iubit foarte tare. Și numai ea știa că în miezul inimii are o bucată de piatră care o împiedică să simtă vreo iubire. Da, nu iubea pe nimeni. Toată lumea spunea despre ea: „Ce mamă bună! Își adoră copiii.“ Numai ea și copiii știau că nu-i aşa. Și-o citiseră în ochi unii altora.

Avea un băiat și două fetițe. Locuiau într-o casă frumoasă, cu grădină, aveau servitori stilați și se socoteau deasupra celor din împrejurimi. Dar cu toate că trăiau pe picior mare, în casa lor dăinuia un fel de panică. Nu erau niciodată destui bani. Mama avea un mic venit, tatăl avea un mic venit, și totuși, veniturile lor n-ajungeau ca familia să-și poată ține rangul. Tatăl avea o slujbă în oraș. Dar deși era un om „cu perspective frumoase“, ele nu se realizau niciodată. De aceea tot timpul erau roși

Res de grija banilor, cu toate că reușeau întotdeauna să facă față la nivelul cuvenit.

Într-o zi, nemaiputând îndura, mama spuse:

— Am să încerc să fac eu ceva.

Dar nu știa de unde să înceapă. Își frământa creierii, încercă un lucru, apoi altul, dar nu reuși să găsească nimic serios. Nereușita îi brăzdase cute adânci pe față. Copiii creșteau. Va trebui să-i trimită la școală. Era nevoie de mai mulți bani, era nevoie de mai mulți bani. Tatăl, bărbat frumos și cu gusturi foarte costisitoare, nu părea în stare să facă ceva folositor. Iar mama, care avea o mare încredere în puterile ei, nu reuși nici ea să facă nimic. Gusturile ei în schimb erau tot atât de costisitoare ca și ale soțului.

Și astfel casa era bântuită de o obsesie nerostită: *E nevoie de mai mulți bani! E nevoie de mai mulți bani!* Copiii auzeau asta tot timpul, cu toate că nimeni n-o rostea niciodată cu glas tare. O auzeau de Crăciun când camera li se umplea cu jucării scumpe și frumoase. Și în spatele calului de lemn, modern, strălucitor, în spatele casei minunate de păpuși, vocea șoptea: „*E nevoie de mai mulți bani, e nevoie de mai mulți bani!*“ Copiii se opreau o clipă din joacă, ascultau și se uitau unul la altul să vadă dacă auziseră toți. Și fiecare cîteva în ochii celorlalți că auziseră și ei „*E nevoie de mai mulți bani! E nevoie de mai mulți bani!*“

Şoaptele ieşea din arcurile calului de lemn care se legăna liniștit. Le auzea chiar și calul, aplecându-și capul lui de lemn și rozându-și frâul. Păpușa cea mare, zâmbitoare, trandafirie, în căruciorul nou, auzea și ea cuvintele, foarte clar, și zâmbea parcă și mai încântată. Cățelușul tont, care luase locul Ursulețului, părea tot atât de tont numai și numai pentru că auzea șoaptele misterioase care umpleau casa: „*E nevoie de mai mulți bani!*“

Totuși, nimeni nu rostea cuvintele cu glas tare. Șoaptele pluteau pretutindeni și de aceea nimeni nu le rostea. După cum nimeni nu spune niciodată „respir“, cu toate că aerul intră șiiese tot timpul din plămânii oamenilor.

— Mamă, întrebă Paul, într-o zi, de ce nu avem și noi mașina noastră? De ce o luăm întotdeauna pe-a unchiului, sau un taxi?

— Pentru că noi suntem membrii săraci ai familiei, spuse mama.

— Dar de ce suntem săraci?

— Păi, după mine, spuse ea încet și cu amărăciune, suntem săraci fiindcă tatăl vostru n-are noroc.

Băiatul tăcu un timp.

— Noroc înseamnă bani, mamă? întrebă băiatul cu sfială.

— Nu, Paul, nu tocmai. E ceea ce te face să ai bani.

— Aha, spuse copilul nedumerit. Credeam că atunci când unchiul Oscar spune „profitor norocos“, înseamnă bani.

— Profitor înseamnă om cu bani, spuse mama. Dar e vorba de bani câștigați urât, nu de noroc.

— Aha, făcu băiatul. Atunci spune-mi, mamă, ce-i norocul?

— E ceea ce te face să ai bani. Dacă ai noroc, ai bani. D-aia e mai bine să te naști cu noroc decât cu bani. Dacă ești bogat poți pierde banii, dar dacă ai noroc, câștigi mereu alții și din ce în ce mai mulți.

— Da? Și tata n-are noroc?

— Nu. După părerea mea n-are niciun pic, răspunse ea cu amărăciune.

Băiatul o privi cu îndoială în ochi.

— De ce? întrebă el.

— Nu stiu. Să de altfel nimeni nu știe de ce un om e norocos și altul nu.

— Zău? Chiar nimeni? Nimeni?

— Poate Dumnezeu. Dar el nu spune.

— Ar trebui să spună. Să nici tu n-ai noroc, mamă?

— Cum să am, dacă m-am căsătorit cu un bărbat nenorocos?

— Dar tu, aşa, singură, ai?

— Înainte de a mă căsători credeam că am. Dar acu' sunt convinsă că n-am deloc.

— De ce?

— Lasă... nu contează. Poate că mă îngădui, răspunse. Copilul se uită la maică-sa să vadă dacă-i convinsă de ce spune. Dar după ridurile din jurul gurii își dădu seama că încerca doar să-i ascundă ceva.

— În orice caz, spuse el cu curaj, eu, unul, sunt norocos.

— De unde știi? Întrebă ea râzând.

Copilul o privi fix. Nici măcar nu știa de ce o spusesese.

— Mi-a spus Dumnezeu, afirmă el cu nerușinare.

— Să sperăm că-i aşa, dragu' mamei, răspunse ea râzând din nou, dar de data asta cu amărăciune.

— Zău, mamă, că mi-a spus.

— Perfect, răspunse mama, întrebuițând una dintre exclamațiile soțului.

Băiatul își dădu seama că nu-l crede. Sau mai degrabă că nu ia afirmația lui în seamă. Asta îl cam supără, trezindu-i dorința de-a o obliga să fie atentă. Plecă singur, căutând în mod nelămurit, copilăros, formula „norocului“. Cufundat în gânduri, nepăsător față de ceilalți, umbila aproape furișându-se pe lângă ei și căutând în sinea lui să găsească norocul. Voia să aibă noroc. Îl voia! Să, pe când cele două fetițe se jucau cu păpușile în camera lor, el se așeză pe calul lui mare de lemn și

NUVELE ȘI POVESTIRI

începea să se legene nebunește, cu o patimă care le făcea pe surioare să se uite la el speriate. Calul alerga sălbatic, buclele negre ale băiatului fluturau în vânt și ochii lui aveau o strălucire ciudată. Fetițele nu îndrăzneașă să vorbească. Ajungând la capătul micii lui călătorii nebunești, cobora și se așeza în fața calului privindu-i capul plecat. Botul roșu era întredeschis și ochiul mare lucea sticlos.

„Acum, îi poruncește el în gând armăsarului care sfărăia, acum du-mă unde-i norocul. Du-mă! Acum!“ Lovea în neștiște calul peste grumaz cu biciușca pe care i-o dăduse unchiul Oscar. Știa precis că armăsarul putea să-l ducă unde se află norocul. Trebuia doar să-l forțeze puțin. Să încăleca din nou și începea din nou cursa lui dezlănțuită, sperând că în cele din urmă va ajunge unde voia. Știa că poate ajunge.

— Ai să strici calul, Paul, îi spunea guvernanta.

— Așa face mereu. Tare aş vrea să se opreasă, spuse Jean, cea mai mare dintre cele două surori.

Dar Paul se mulțumi să-i arunce o privire furioasă, fără să scoată o vorbă. Guvernanta renunță. Nu-l înțelegea. Să oricum, nu mai avea nicio autoritate. Băiatul crescuse și o lăsase undeva în urmă.

Într-o zi, mama și unchiul Oscar sosiră tocmai când o pornise într-o curse de jocuri. Paul nu le adresă nicio vorbă.

— Bună ziua, tinere jocheu. Ce spui, câștigi Derby-ul? îl întrebă unchiul.

— Nu crezi c-ai cam crescut pentru un cal de lemn? Nu mai ești chiar atât de mic, îl ironiză maică-sa.

Paul se mulțumi să ridice puțin privirea; ochii lui mari, albaștri și cam apropiati scoteau scânteie de furie.

De obicei, când era în plină viteză, nu vorbea cu nimici. Maică-sa îl privi atentă, cu o expresie îngrijorată.

În cele din urmă, Paul opri brusc galopul mecanic al calului și se lăsa să lunece jos.

— Am ajuns, anunță băiatul, cu o expresie înverșunată, ochii lui albaștri continuând să arunce flăcări. Stătea cu picioarele lungi și solide depărtate unul de altul.

— Unde ai ajuns? îl întrebă mama.

— Acolo unde-am vrut eu, îi răspunse copilul pe aceeași ton înverșunat.

— Ai dreptate, băiete, să nu te oprești până nu ajungi acolo unde vrei, îl sfătuí unchiul Oscar. Cum se numește calul?

— N-are nume, spuse băiatul.

— Și se simte bine fără? întrebă unchiul.

— Ei, are el fel de fel de nume. Săptămâna trecută îl chemea Sansovino.

— Sansovino? Da? Păi ăsta a câștigat cursa de la Ascot. De unde știi tu de numele ăsta?

— Vorbește mereu cu Basset despre curse, interveni Jean.

Unchiul fu încântat să descopere că nepoțelul lui era atât de bine informat în ceea ce privește cursele. Basset, Tânărul grădinar care în timpul războiului fusese rănit la piciorul stâng și căpătase postul lui actual datorită lui Oscar Cresswel la care fusese ordonanță, era un mare iubitor al curselor de cai. Cursele erau toată viața lui și băiețelul îi ținea isonul. Oscar Cresswel află toate astea de la Basset.

— Dom' Paul vine și mă întreabă și eu nu pot să nu-i răspund, spuse Basset cu o expresie extrem de serioasă, de parc-ar fi vorbit despre lucruri sfinte.

— Și pariază vreodată pe vreun cal anume?

— Știi, eu n-aș vrea să-l trădez, să trăiți! E un băiat cumsecade, tare cumsecade! Nu vreți să-l întrebați pe

NUVELE ȘI POVESTIRI

el? Să nu vă supărați, da' cursele sunt un fel de bucurie pentru el și s-ar putea să credă că l-am trădat.

Basset era solemn ca o biserică. Unchiul se întoarse la nepot și-l luă la plimbare cu mașina.

— Ascultă, Paul, spune-mi mie, aşa, ca între bărbați, tu pariezi vreodată pe vreun cal? întrebă el.

Băiatul se uită fix la bărbatul frumos de lângă el.

— De ce? Crezi că nu e bine? întrebă, ocolind răspunsul.

— Nu, nici vorbă de aşa ceva. Da' ziceam că poate-mi vinzi și mie un pont pentru cursa de la Lincoln?

Mașina gema, ieșind din oraș în direcția casei din Hampshire a unchiului Oscar.

— Dar pe cuvânt de onoare că nu spui la nimeni? zise băiatul.

— Pe cuvânt de onoare, răspunse unchiul.

— Bine, atunci să știi că iese Narcisa.

— Narcisa? Eu mă-ndoiesc, băiețel. Dar de Mirza ce părere ai?

— Eu nu știu decât câștigătorul, spuse băiatul. Și câștigătorul e Narcisa.

— Narcisa, spui?

Urmă o pauză. În comparație cu ceilalți, Narcisa era un cal foarte îndoieșnic.

— Unchiule!

— Da, băiete.

— Să nu mai spui nimănuí, te rog. L-am făgăduit lui Basset.

— Să-l ia naiba pe Basset, dom'le, ce legătură are el cu asta?

— Suntem asociați. Suntem asociați de la începutul începuturilor. El mi-a împrumutat primii 5 šilingi pe care i-am pierdut, unchiule. Și i-am făgăduit pe cuvânt de onoare că rămâne un secret între mine și el. Numai că

dumneata mi-ai dat hârtia aceea de zece șilingi cu care am câștigat eu prima dată, aşa că m-am gândit că trebuie să fii norocos. Dar nu mai spui nimănui. Făgăduiești?

Băiatul se uită fix la unchiu-său, cu ochii lui mari, albaștri, așezată cam aproape unul de altul. Unchiul se simțea mișcat. Începu să râdă stânjenit.

— Ai dreptate, fiule, am să păstrez pontul și n-am să-l vând nimănui. Deci, Narcisa. și cât ai de gând să pariezi pe el?

— Tot, în afara de 20 de lire, spuse băiatul. Pe ăia îi păstrează rezervă.

Unchiul găsi că-i o glumă grozavă.

— Zici că păstrezi 20 de lire de rezervă, tinere? Eu mă tem că ești un mare mincinos. Dacă spui că păstrezi 20 de lire, atunci cât pariezi?

— Trei sute, răsunse băiatul cu o expresie serioasă. Dar rămâne între noi, unchiule, dă-ți cuvântul de onoare.

Unchiul izbucni într-un hohot de râs.

— Sigur că rămâne între noi, tinere Nat Gould, spuse el râzând. Dar unde ți-s cele trei sute de lire?

— La Basset. Le ține el. Doar suntem asociați.

— Vasăzică sunteți asociați. Și el cât pune pe Narcisa?

— Nu cred că pune chiar cât mine. Poate c-o să meargă până la 150.

— Ce? Penny? Întrebă unchiul râzând.

— Lire, răsunse băiatul uitându-se mirat la unchiu-su. Basset păstrează o rezervă mai mare decât mine.

Unchiul Oscar tăcea. Nu știa dacă să se mire sau să râdă. Renunță să mai discute, dar hotărî să ia cu el băiatul la cursa din Lincoln.

— Uite, fiule, spuse, eu pun 20 pe Mirza și 5 pentru tine pe orice cal vrei tu.

— Narcisa, unchiule.

NUVELE ȘI POVESTIRI

— Nu, nu vreau să pun hârtia de cinci pe Narcisa.

— Eu i-aș pune, dacă ar fi banii mei, spuse copilul.

— Bine, bine, ai dreptate. Deci cinci pentru mine și cinci pentru tine pe Narcisa.

Copilul nu fusese niciodată până atunci la curse. Ochii lui albaștri străluceau de parcă ar fi scos flăcări. Privea atent, și cu buzele strânse, un francez așezat chiar în fața lui și care-și pusese banii pe Lancelot. Înnebunit de emoție, francezul dădea din mâini, agitându-și brațele în sus și în jos și strigând „Lancelot!“ cu accentul lui francezesc. Narcisa sosi primul, Lancelot al doilea, Mirza al treilea. Copilul, îmbujorat, cu ochii strălucitori, era uimitor de calm. Unchiul îi aduse patru hârtii de câte 5 lire – patru la una.

— Ce să fac cu ele? strigă el fluturând hârtiile în fața ochilor băiatului.

— Păi, să vorbim cu Basset, spuse copilul. Cred că am ajuns la 1500 de lire, plus 20 rezerva, plus ăstia 20.

Unchiul se uită câteva clipe la el cu atenție.

— Ascultă, băiete, îi spuse, nu-i aşa că glumești când vorbești de Basset și de cele 1500 de lire?

— Nu glumesc deloc. Dar rămâne între noi, unchiule. Vezi că ți-ai dat cuvântul.

— Da, fiule, mi l-am dat, asta aşa e. Dar trebuie să vorbesc cu Basset.

— Dacă vrei să te asociezi cu noi, cu mine și cu Basset, bine. Putem să fim cu toții asociați. Dar trebuie să făgăduiești, pe cuvânt de onoare, că secretul rămâne între noi trei. Și Basset și eu avem amândoi noroc, și cred că ai și dumneata, pentru că eu am început să câștig cu cei zece șilingi ai dumitale.

Într-o după-masă, unchiul Oscar îi luă pe Basset și pe Paul la Richmond Park și acolo discutără.

— Să vă spun cum a fost, domnule, spuse Basset. Dom' Paul mă tot iscodea să-i vorbesc de curse și de ce se întâmplă acolo. Și eu i-am povestit. Voia mereu să știe dac-am câștigat sau dac-am pierdut. Să tot fie un an de când am pus 5 șilingi pentru el pe „Zori Trandafirii“ și am pierdut. Pe urmă roata norocului s-a întors către noi cu cei zece șilingi pe care i-ați dat dumneavoastră. Aia i-am pus pe Ceylon. Și de atunci, dacă mă gândesc bine, am câștigat aproape întotdeauna. Nu-i aşa, dom' Paul?

— Când suntem siguri merge strună, spuse Paul. Pierdem numai atunci când nu suntem siguri de tot.

— Da, dar atunci suntem atenți, spuse Basset.

— Dar când sunteți siguri? Întrebă unchiul Oscar zâmbind.

— Astă știe dom' Paul, spuse Basset cu o voce misterioasă și cu un respect aproape mitic. Numele câștigătorului parcă i-ar pica din cer. Ca atunci cu Narcisa, în cursa de la Lincoln. De ăla a fost sigur, sigur.

— Dumneata ai pus ceva pe Narcisa? Întrebă Oscar Cresswell.

— Da, domnule, și m-am ales c-o grămăjoară frumușică.

— Și nepotul meu?

Basset tăcu încăpățânăt, uitându-se la Paul.

— Am câștigat 1200 de lire, nu-i aşa, Basset. I-am spus unchiului că pariez 300 pe Narcisa.

— Așa e, spuse Basset dând din cap.

— Dar unde sunt banii? Întrebă unchiul.

— Sunt la loc sigur, îi țin la mine, încuiat. Dom' Paul poate să-i ia când vrea.

Oscar Cresswell rămașe pe gânduri.

— Să-i văd, spuse.

Se întoarseră din nou acasă. Și, bineînțeles, Basset aduse în pavilionul din grădină 1500 de lire în bancnote. Cele 20 de lire de rezervă rămașeseră la Joe Glee, ca garanție la Agentia de curse.

— Vezi că merge bine când sunt *sigur*, unchiule? Când sunt sigur, tragem tare, punem tot ce-avem. Nu-i aşa, Basset?

— Da, aşa facem, dom' Paul.

— Și când ești sigur? Întrebă unchiul râzând.

— Păi, uneori sunt sigur de tot, cum a fost cu Narcisa, spuse băiatul, alteori am numai aşa, o idee, și uneori n-am nici măcar atât. Nu-i aşa, Basset? Și atunci trebuie să băgăm de seamă, că aproape întotdeauna pierdem.

— Da? Serios? Și când ești sigur, cum a fost cu Narcisa, ce te face să fii sigur, băiețaș?

— Păi... nu știu, spuse băiatul stinherit. Sună sigur, asta e tot, unchiule, înțelegi? Asta e tot.

— Parcă i-ar pica din cer, spuse Basset din nou.

— Așa s-ar părea, făcu unchiul.

Dar deveni asociatul lor. Și când se apropie data curselor St. Leger, Paul fu *sigur* că primul ieșe „Scânteie iute“, un cal foarte neînsemnat. Băiatul ținu neapărat să pună 1000 de lire pe el. Basset se repezi să pună 500 și Oscar Cresswell 200. „Scânteie iute“ sosi primul. Pariurile fuseseră 10 la 1, împotriva lui. Paul câștigase 10 000 de lire.

— Vezi spuse, de ăsta am fost sigur, sigur. Chiar și Oscar Cresswell câștigase 2000.

— Ascultă, băiețaș, îi spuse. Toată povestea asta mă neliniștește.

— N-ai de ce, unchiule, poate că de-acum încolo n-o să mai fiu sigur multă vreme.

— Dar ce vrei să faci cu banii? Întrebă unchiul.